

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව / இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் / Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 1998 අගෝස්තු (නව නිර්දේශය) කේෂ්‍රීය පොදු ක්‍රමාලය පත්‍ර (உயர் தர) பரீட்சை, 1998 ஆகஸ்ட் (புதிய பாடத்திட்டம்) General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 1998 (New Syllabus)

දුද්ධ ගණිතය II

தூய கணிதம் II

Pure Mathematics II

05	
S	II

පැය තුනයි / மூன்று மணித்தியாலம் / Three hours

ප්‍රශ්න හයකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

1. ගණය 3 වූ **A** හා **B** සමවකුරු න්‍යාස සඳහා $(AB)^T = B^T A^T$ බව සාධනය කරන්න.

$$C = \begin{pmatrix} 1 & a & b \\ 0 & 1 & c \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \text{ හා } D = \begin{pmatrix} 1 & -a & ac - b \\ 0 & 1 & -c \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \text{ ලෙස ගනිමු.}$$

$CD = DC = I$ බව සත්‍යාපනය කරන්න; මෙහි **I** යනු 3 වන ගණයේ ඒක න්‍යාසය වේ.

$$\begin{aligned} 6x - 3y - 2z &= 3 \\ -3x + 2y + z &= 2 \\ -2x + y + z &= 1 \end{aligned}$$

ඒකරේඛ සද්ධනික $AX = H$ ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කරන්න; මෙහි $X = \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}$ හා $H = \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix}$ වන අතර **A** නිර්ණය කළ යුතුය.

$CC^T = A$ වන පරිදි a, b, c සොයා $BA = I$ වන පරිදි **B** න්‍යාසයක් ලබාගන්න. එ තවත් දී සිටින ඒකරේඛ සද්ධනික විසඳන්න.

2. (අ) a හා b ප්‍රතිත්ත නියත වූ

$$\begin{vmatrix} a^2 & 1-a^2 & 1+a^3 \\ b^2 & 1-b^2 & 1+b^3 \\ x^2 & 1-x^2 & 1+x^3 \end{vmatrix} = 0$$

සමීකරණය විසඳන්න.

$a = -b$ වන විට සමීකරණයේ මාත්‍රය කුමක් ද?

- (ආ) (i) xy -කලය රූපම අනුරූපණය කරන $\begin{pmatrix} u \\ v \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$ ඒකරේඛනමය $ad \neq bc$ නම් කලයේ පිහිටි එක් එක් සරල රේඛාව, සරල රේඛාවකට අනුරූපණය කරන බව සාධනය කරන්න.

(ii) l යනුවෙන් xy -කලයේ පිහිටියා වූ ද, මූල ලක්ෂණය නරභා යන්නා වූ ද, x -අක්ෂයට α කෝණයකින් ආනත වන රේඛාවක් ගනිමු.

xy -කලය රූපම අනුරූපණය කරන $\begin{pmatrix} u \\ v \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos 2\alpha & \sin 2\alpha \\ \sin 2\alpha & -\cos 2\alpha \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$ ඒකරේඛනමය කලයේ පිහිටි එක් එක් ලක්ෂණය, l මත එම ලක්ෂණයේ පරාවර්තනයට අනුරූපණය කරන බව පෙන්වන්න.

3. z_1 සහ z_2 යනුවෙන් සංකීර්ණ සංඛ්‍යා ගනිමු.

(i) $Re(z_1 \bar{z}_2) = Re(\bar{z}_1 z_2)$

(ii) $|z_1 - z_2|^2 = |z_1|^2 - 2 Re(z_1 \bar{z}_2) + |z_2|^2$

බව පෙන්වන්න.

ඒ නසින් $|1 - z_1 \bar{z}_2|^2 - |z_1 - z_2|^2 = (1 - |z_1|^2)(1 - |z_2|^2)$

බව පෙන්වන්න.

$|z_2| < 1$ සහ $z_1 \bar{z}_2 \neq 1$ ලෙස ගනිමු.

$1 \neq 0$ වඩා $|z_1|$ අඩුවීම හෝ වැඩිවීම හෝ අනුව $1 \neq 0$ වඩා $\left| \frac{z_1 - z_2}{1 - z_1 \bar{z}_2} \right|$ අඩු හෝ වැඩි හෝ වන බව පෙන්වන්න.

α යනු $2z^5 - iz^4 - iz - 2 = 0$ සමීකරණයේ මූලයක් නම් $|\alpha| = 1$ බව අපෝහනය කරන්න.

[ඉතිරි : දී තිබෙන සමීකරණය $\frac{1}{z^4} = \frac{z - i}{1 + iz}$ ලෙස ලියන්න.]

4. (අ) ආගන්ති සටහනේ P_1, P_2 ලක්ෂ්‍ය පිළිවෙලින් z_1, z_2 සංකීර්ණ සංඛ්‍යා නිරූපණය කරයි. ආගන්ති සටහනෙහි, $z_1 + z_2$ සංකීර්ණ සංඛ්‍යාව නිරූපණය කරන ලක්ෂ්‍යය ලබාගැනීම සඳහා ජ්‍යාමිතික නිර්මාණයක් දෙන්න.

(i) $|z_1 - z_2| = P_1 P_2$

(ii) $|z_1 + z_2| = |z_1 - z_2|$ ද, z_1 සහ z_2 නියඟනය ද නම් $\left| Arg \left(\frac{z_1}{z_2} \right) \right| = \frac{\pi}{2}$

(iii) $\left| Arg \left(\frac{z_1 + z_2}{z_1 - z_2} \right) \right| = \frac{\pi}{2}$ නම් $|z_1| = |z_2|$

බව පෙන්වන්න.

(ආ) ආගන්ති සටහනෙහි A, B, P ලක්ෂ්‍ය පිළිවෙලින් a, b, z සංකීර්ණ සංඛ්‍යා නිරූපණය කරයි. A සහ B යනු අවල ලක්ෂ්‍යයන් ද, P යනු $\left| \frac{z-a}{z-b} \right| = k$ (නියඟනය නියතයක්) වන පරිදි දූ විචලන ලක්ෂ්‍යයක් ද නම් $k = 1$ සහ $k \neq 1$ අවස්ථා දෙක වෙන් වෙන්ව සලකමින් P හි පථය සොයන්න.

5. (අ) x, y, z යනුවෙන් ඕනෑම දෛශික තුනක් ගනිමු. $(x \times y) \cdot z$ අදිය මුහුර් ගුණිතය $[x, y, z]$ මගින් දක්වමු.

$[x + y, y + z, z + x] = 2 [x, y, z]$ බව සාධනය කරන්න.

(ආ) O මූල ලක්ෂ්‍යයක් අනුබද්ධයෙන් A, B, C, D ලක්ෂ්‍යවල සිහින් දෛශික පිළිවෙලින් $4i + 5j + k, \lambda j - k, 3i + 9j + 4k, -4i + 4j - 3k$ වේ; මෙහි λ පරාමිතියයි.

A, B, D ඒකරේඛ වීම පිණිස λ ගනු ලබන අගය නිර්ණය කරන්න. A, B, D ලක්ෂ්‍ය ඒකරේඛ නොවන විට A, B, C, D ලක්ෂ්‍ය ඒකතල නොවන බව පෙන්වන්න.

6. (අ) O මූල ලක්ෂ්‍යයක් අනුබද්ධයෙන් P, Q, R ලක්ෂ්‍ය තුනෙහි පිහිටුම් දෛශික පිළිවෙලින් $5\mathbf{j} + 3\mathbf{k}, 2\mathbf{i} + \mathbf{j} + 2\mathbf{k}, 4\mathbf{i} - 3\mathbf{j} + \mathbf{k}$ වේ.

(i) $\mathbf{r} = \mathbf{a} + t\mathbf{b}$ ආකාරයෙන් PQ රේඛාවේ දෛශික සමීකරණය සොයන්න.

(ii) PQ මත R පිහිටන බව පෙන්වන්න.

(iii) PQ සහ දෛශික සමීකරණය $\mathbf{r} = -\mathbf{i} + 11\mathbf{j} + 7\mathbf{k} + \lambda(\mathbf{i} + 2\mathbf{j} + 3\mathbf{k})$ වන l රේඛාව, ලක්ෂ්‍යය දී ඡේදනය වන බව පෙන්වන්න. මෙම ලක්ෂ්‍යයේ පිහිටුම් දෛශිකය $\mathbf{c}$, PQ සහ l අඩංගු තලයට අභිලම්බ වූ ඒකක දෛශිකයක් $\mathbf{c}$ සොයන්න.

(ආ) $OABC$ යනු සවිධි වකුඤ්ඤයක් වේ. දෛශික සූම්භාවිකයෙන් BOC සහ AOC කෝණ වල අනන්තර සම්ච්ඡේදක අතර කෝණය නිර්ණය කරන්න; මෙහි අදාළ සම්ච්ඡේදක BOC සහ AOC ඉහුණක් මත පවතින බවට ගෙන ඇත.

7. $f(x) = \frac{3}{2} \sin 2x + 2 \cos 2x$ ලෙස ගනිමු. $f(x) = \frac{5}{2} \sin(2x + \alpha)$ වන පරිදි $\left(\frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{3}\right)$ පරාසය තුළ α අගයක් පවතින බව පෙන්වන්න.

(i) $f(x) = 0$ වීමට

(ii) $f(x) > 0$ උපරිමයක් පැවැත්වීමට

(iii) $f(x) < 0$ අවමයක් පැවැත්වීමට

x ගත යුතු අගයයන් සොයන්න.

f හි සහ $g(x) = f(x - \alpha)$ මගින් අර්ථ දක්වන g හි ප්‍රක්ෂාර එකම රූප සටහනක් $x \in \left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right]$ සඳහා කවු සටහන් කරන්න.

ඒකයින් $h(x) = \frac{3}{2} \sin 2x + 2|\cos 2x|$ මගින් අර්ථ දක්වන h හි ප්‍රක්ෂාරය $x \in \left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right]$ සඳහා කවු සටහන් කරන්න.

8. (අ) පුද්ගලික අංකනයෙන් ක්‍රියාත්මකයක් සඳහා "සයින නීතිය" ප්‍රකාශ කර සාධනය කරන්න. එම අංකනයෙන් ම

$$(i) \frac{a+b}{c} = \frac{\cos\left(\frac{A-B}{2}\right)}{\sin\frac{C}{2}} \quad (ii) \frac{a-b}{c} = \frac{\sin\left(\frac{A-B}{2}\right)}{\cos\frac{C}{2}}$$

බව සාධනය කරන්න.

ක්‍රියාත්මකයක් සඳහා "කොසයින නීතිය" අපේක්ෂා කරන්න.

(ආ) $2 \tan^{-1}(\sin x) = \tan^{-1}(2 \sec x)$ විසඳන්න.

9. (a, b) ලක්ෂ්‍යය හරහා යන්නාවූ ζ , x -අක්ෂය සමඟ θ කෝණයකින් ආනතවූ ζ සරල රේඛාව, පරාමිතිකව $x = a + t \cos \theta$, $y = b + t \sin \theta$ මගින් නිරූපණය කළ හැකි බව පෙන්වන්න.

OAB ත්‍රිකෝණයේ O ශීර්ෂය, මූලලක්ෂ්‍ය මත ζ , A ශීර්ෂය, පළමුවන භාද්‍රපදයේ ζ , පිහිටන අතර $OB = 2OA$ ζ , OA හි සහ OB හි සමීකරණ පිළිවෙලින් $x - 2y = 0$ සහ $2x + y = 0$ ζ වේ. $(5, 1)$ ලක්ෂ්‍යය හරහා AB යන්නේ නම් AB සඳහා නිවැරදි දෙකක් නිශ්චය කැනී බව පෙන්වන්න. එම එක් එක් නිවැරදි සඳහා A හි සහ B හි ඛණ්ඩාංක සොයන්න.

නිශ්චය කැනී OAB ත්‍රිකෝණයේ දෙකේ වර්ගඵලවල අනුපාතය සොයන්න.

10. $A = (1, 2)$ සහ $B = (3, 2)$ ලෙස ගනිමු. $P = (x, y)$ යනුවෙන් APB කෝණය නියතයක් වන පරිදි වටලා ලක්ෂ්‍යයක් ගනිමු.

(i) $\angle APB = 90^\circ$ නම් P ලක්ෂ්‍යය $x^2 + y^2 - 4x - 4y + 7 = 0$ වෘත්තය මත පිහිටන බව සාධනය කරන්න.

P හි පථය ඔබේ ද? ඔබේ පිළිතුර සභාථ කරන්න.

(ii) $\angle APB = 135^\circ$ නම් P ලක්ෂ්‍යය එක්කෝ $x^2 + y^2 - 4x - 2y + 3 = 0$ වෘත්තය මත හෝ $x^2 + y^2 - 4x - 6y + 11 = 0$ වෘත්තය මත පිහිටන බව සාධනය කරන්න. P හි පථය ඔබේ ද?

මෙම වෘත්ත දෙක සාප්තකෝණී ව ඡේදනය වන බව පෙන්වන්න.

11. (අ) $t > 0$ වූ $x = t - \frac{e^{2t} - 1}{e^{2t} + 1}$ සහ $y = \frac{2e^t}{e^{2t} + 1}$ පරාමිතික සමීකරණ මගින් C වක්‍රයක් දෙනු ලබයි.

පරාමිතික t වූ P ලක්ෂ්‍යයේ දී C ට ඇඳි ස්පර්ශකයේ බාහිර $\frac{-2e^t}{e^{2t} - 1}$ බව පෙන්වන්න.

P හිදී ඇඳි ස්පර්ශකය Q හිදී x -අක්ෂය ඡේදනය කරන්නේ යැයි ගනිමු. PQ දිග t කෙරෙහි ස්වයංසන්න බව පෙන්වන්න.

- (ආ) a සහ b තාත්කලීය සංඛ්‍යා නම් $r = a \cos \theta + b \sin \theta$ ධ්‍රැවක සමීකරණය වෘත්තයක් නිරූපණය කරන බව පෙන්වා එහි කේන්ද්‍රය සහ අරය සොයන්න.

$r = 4 \cos \theta$ සහ $r = 2 \sin \theta$ වෘත්ත දෙකට ඇඳිය හැකි පොදු ස්පර්ශක වල ධ්‍රැවක සමීකරණ සොයන්න.

12. $S = \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} - 1 = 0$ ඉලිප්සය, $y = mx + c$ රේඛාව ස්පර්ශ කිරීම සඳහා පෘථිකිය යුතු අවශ්‍යතාවය සොයන්න.

θ නයිප් $\alpha \neq \pm a$ සහ $\beta \neq \pm b$ වූ $P = (\alpha, \beta)$ ලක්ෂ්‍යය හරහා යන රේඛාවක්, $S = 0$ ස්පර්ශ කිරීම සඳහා පෘථිකිය යුතු අවශ්‍යතාවය ලබාගන්න.

P ලක්ෂ්‍යයේ සිට $S = 0$ ඉලිප්සයට ඇඳි ස්පර්ශක, x -අක්ෂය L සහ M හිදී ඝටයි. LM හි මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය $(b, 0)$ නම් P හි පථය පරාවලයක් මත පිහිටන බව පෙන්වන්න. පරාවලයේ නියාමකයේ සමීකරණය ζ , නාභියේ ඛණ්ඩාංක ζ සොයන්න.